

تحلیل بخش حقیقی اقتصاد ایران

۶. عملکرد نه‌ماهه و

برآورد رشد اقتصادی سال ۱۳۹۵

معاونت پژوهش‌های اقتصادی
دفتر: مطالعات اقتصادی

کد موضوعی: ۲۲۰
شماره مسلسل: ۱۵۳۳۲
اسفندماه ۱۳۹۵

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۳	مقدمه
۳	۱. بخش کشاورزی
۴	۲. بخش نفت خام و گاز طبیعی
۶	۳. بخش صنعت
۹	۳-۱. خودرو
۱۱	۳-۲. محصولات پتروشیمی
۱۱	۳-۳. سیمان
۱۲	۳-۴. فولاد خام و محصولات فولادی
۱۴	۳-۵. روغن نباتی
۱۴	۴. بخش معدن
۱۵	۵. بخش ساختمان
۱۷	۶. بخش خدمات
۱۸	۶-۱. خدمات بازرگانی
۱۹	۶-۲. خدمات حمل و نقل
۲۰	۶-۳. خدمات عمومی
۲۱	۷. برآورد رشد اقتصادی سال ۱۳۹۵
۲۱	۸. درآمد ملی
۲۳	جمع بندی
۲۵	منابع و مأخذ

تحلیل بخش حقیقی اقتصاد ایران ۶. عملکرد نه‌ماهه و برآورد رشد اقتصادی سال ۱۳۹۵

چکیده

براساس اعلام بانک مرکزی و مرکز آمار ایران رشد اقتصادی نه‌ماهه سال ۱۳۹۵ به ترتیب برابر با ۱۱/۶ و ۷/۲ درصد می‌باشد. فارغ از محتوای برآورد رشد اقتصادی این نهادها، تفاوت حدود ۴/۴ درصدی برآورد رشد این دو نهاد برای دوره مذکور نوعی از بحران آماری در کشور را نشان می‌دهد که به نظر می‌رسد چاره‌جویی برای آن قبل از هر نوع برنامه‌ریزی و سیاستگذاری ضروری است. اولین گام در این زمینه یکسان‌سازی سال پایه آماری این دو نهاد می‌باشد. شواهد نشان می‌دهد مهمترین عاملی که بر حصول این میزان رشد مؤثر بوده است، رشد قابل توجه تولید و صادرات نفت بوده است که در نتیجه اجرای برجام محقق گردید. با این حال رشد سایر بخش‌ها مثل خدمات و صنعت نیز در این زمینه مؤثر بوده است که می‌تواند در نتیجه عواملی نظیر ثبات اقتصاد کلان و کاهش هزینه‌های مبادله و تسهیل نسبی مبادلات تجاری و بانکی حاصل شده باشد.

در گزارش حاضر عملکرد نه‌ماهه ۱۳۹۵ اقتصاد ایران به تفکیک بخش‌ها مورد بررسی قرار گرفته و برآوردی از رشد اقتصادی کشور تا پایان سال جاری به تفکیک بخش‌های اصلی ارائه شده است. علاوه بر این، در این گزارش برای نخستین بار در این سری گزارش‌ها، برآوردهای مربوط به درآمد ملی نیز ارائه می‌گردد. نتایج گزارش با در نظر گرفتن جدیدترین آمار و اطلاعات در دسترس^۱ تا پایان نه‌ماهه سال ۱۳۹۵ نشان می‌دهد که رشد ارزش‌افزوده بخش‌های کشاورزی در سال ۱۳۹۵ (۵/۷)، نفت (۵۹/۹)، صنعت (۴)، ساختمان (۱۵/۸-) و خدمات (۴/۷) درصد خواهد بود. همچنین؛ رشد زیربخش‌های مهم صنعت شامل خودروسازی (۳۷)، پتروشیمی (۸) و سیمان (۱۰-) و زیربخش‌های خدمات شامل خدمات بازرگانی (۲/۲)، خدمات حمل‌ونقل (۶/۶) و خدمات عمومی (۲/۲) پیش‌بینی می‌شود. در نهایت رشد اقتصادی سال ۱۳۹۵ نیز برابر با ۸/۹ درصد پیش‌بینی می‌گردد. نکته حائز اهمیت در مورد رشد ۸/۹ درصدی برآوردی برای سال ۱۳۹۵ مربوط به نقش پررنگ بخش نفت (ناشی از افزایش صادرات نفت) است؛ چراکه ۶/۱ درصد از رشد ۸/۹ درصدی سال ۱۳۹۵ مربوط به بخش نفت بوده و در صورتی که سهم مستقیم بخش نفت را در نظر نگیریم (رشد صفر درصدی بخش نفت)، رشد اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۵

۱. برآورد وزارت جهاد کشاورزی از تولید محصولات کشاورزی، برآورد هزینه‌های عمرانی و جاری دولت تا انتهای سال ۱۳۹۵، تحولات مورد انتظار از تولید و صادرات نفت تا انتهای سال جاری و برآوردهای شرکت‌ها و تشکلهای مرتبط با صنایع مختلف شامل خودروسازی، محصولات پتروشیمی و ... راجع به میزان تولیدات محصولاتشان در انتهای سال ۱۳۹۵

حدود ۲/۸ درصد خواهد بود. علاوه بر این، نکته نگران‌کننده دیگر تداوم رشد منفی بخش ساختمان برای پنجمین سال پیاپی است که می‌تواند منجر به کاهش ظرفیت‌های اقتصادی ملی برای تحقق رشد اقتصادی سال‌های آتی و نهادینه شدن رشد پایین اقتصادی شود.

تعدیل پیش‌بینی رشد بخش‌ها و رشد اقتصادی برای سال ۱۳۹۵ مرکز پژوهش‌ها در گزارش حاضر (۸/۹ درصد) نسبت به گزارش قبلی (۷/۲ درصد) متأثر از عوامل مختلفی بوده است که برخی دارای تأثیر مثبت و برخی دارای تأثیر منفی بر برآورد رشد بوده‌اند. مهمترین این عوامل عبارتند از:

(الف) بهبود عملکرد بخش نفت خام و گاز طبیعی،

(ب) رشد تولید خودرو بیش از حد مورد انتظار،

(ج) بدتر شدن عملکرد بخش ساختمان بیش از حد مورد انتظار به دلیل کاهش بیش از انتظار سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان و کاهش در میزان تحقق عملکرد هزینه‌های عمرانی دولت در انتهای سال ۱۳۹۵،

(د) کاهش رشد منفی بخش معدن.

علاوه بر این، برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد رشد درآمد ملی کشور به‌عنوان مهمترین معیار رفاه اجتماعی برای سال ۱۳۹۴ حدود ۹/۵- درصد برآورد و در سال ۱۳۹۵ حدود ۱۰/۱ درصد پیش‌بینی می‌شود. کاهش شدید درآمد ملی در سال ۱۳۹۴ بیشتر به سبب کاهش قیمت نفت و رشد منفی تولید ناخالص داخلی در این سال می‌باشد. ضمن اینکه مهمترین عامل رشد درآمد ملی ۱۰/۱ درصدی در سال ۱۳۹۵ رشد بالای تولید ناخالص داخلی در این سال می‌باشد. با وجود این میزان رشد درآمد ملی برای سال ۱۳۹۵ نیز، همچنان فاصله درآمد ملی کشور با درآمد سال ۱۳۹۰ قابل توجه خواهد بود. نتایج محاسبات نشان می‌دهد در صورتی که رشد اقتصادی ۸ درصدی هدف برنامه ششم در سال‌های آتی محقق شود و درآمد ملی نیز به همین میزان رشد داشته باشد در سال ۱۳۹۹ درآمد ملی کشور از درآمد ملی سال ۱۳۹۰ بیشتر خواهد شد.

مرکز آمار ایران اخیراً (۱۵ اسفند ۱۳۹۵) رشد اقتصادی نهم‌ماهه سال ۱۳۹۵ را ۷/۲ درصد (به قیمت پایه) اعلام کرده است و بانک مرکزی نیز که برای سال ۱۳۹۴ و نیمه نخست سال ۱۳۹۵ گزارش مستندی درباره رشد اقتصادی اعلام نکرده بود، در مورخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۳ و در قالب یک خبر بر روی وبسایت خود، رشد اقتصادی نهم‌ماهه ۱۳۹۵ را ۱۱/۶ درصد اعلام کرد. فارغ از محتوای برآورد رشد اقتصادی این نهادها، تفاوت حدود ۴/۴ درصدی برآورد رشد این دو نهاد برای دوره مذکور نوعی از بحران آماری در کشور را نشان می‌دهد که به نظر می‌رسد چاره‌جویی برای آن قبل از هر نوع برنامه‌ریزی و سیاستگذاری ضروری است.

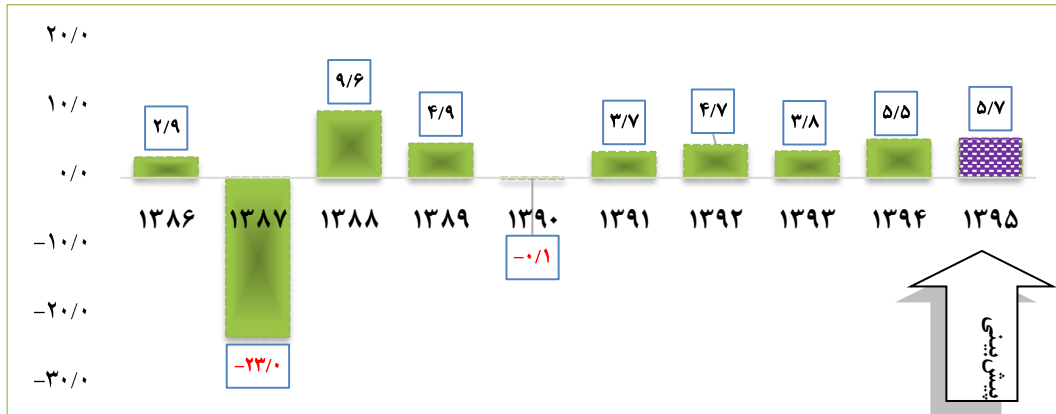
سال ۱۳۹۵ سال خاصی برای اقتصاد ایران محسوب می‌شود. در کنار چالش‌های فوری و کوتاه‌مدت موجود اقتصاد ایران (به‌غیر از چالش‌های توسعه‌ای با ماهیت بلندمدت و ساختاری) از قبیل بحران نظام بانکی؛ حجم بالای بدهی‌های دولت؛ پایین بودن قیمت نفت (به‌خصوص تا قبل از توافق کاهش سقف تولید اوپک)؛ وجود نواقصی در مسیر رفع کامل تحریم‌ها و ... ، فرصت‌های مهمی نیز در این سال پیش‌روی اقتصاد ایران وجود داشته است که در تبدیل شدن سال ۱۳۹۵ به سالی خاص و مهم برای اقتصاد ایران جهت دستیابی به نرخ رشد بالای اقتصادی بی‌تأثیر نبوده‌اند. مهم‌ترین فرصت اقتصاد ایران در این سال که می‌تواند در سال ۱۳۹۶ نیز ادامه‌دار باشد عبارت است از: اجرایی شدن برجام و حصول عواید آن (همانند افزایش صادرات نفت، کاهش هزینه‌های مبادله، تسهیل نسبی مبادلات تجاری و بانکی و ...).

در این گزارش تلاش می‌شود تا ضمن ارزیابی عملکرد نهم‌ماهه بخش‌های مختلف، با توجه به آخرین آمار در دسترس و تحولات انتظاری تا پایان سال و برآوردهایی که برای برخی بخش‌های اقتصادی مثل بخش‌های کشاورزی و برخی صنایع وجود دارد، رشد اقتصادی کل سال ۱۳۹۵ پیش‌بینی گردد.

۱. بخش کشاورزی

بخش کشاورزی در ایران یکی از بخش‌هایی است که عملکرد آن در ایجاد ارزش افزوده بیش از هر چیز تابعی از عواملی همچون میزان بارندگی، جریان‌های سطحی، سطح زیر کشت، میزان استحصال آب از منابع آب زیرزمینی و ... است. نتیجه این وضعیت آن بوده است که عملکرد رشد بخش کشاورزی تقریباً مستقل از چرخه‌های تجاری (رونق و رکود) در اقتصاد ایران بوده است.

نمودار ۱. رشد ارزش افزوده بخش کشاورزی^۱ (درصد)

مأخذ: همان.

*. رقم سال ۱۳۹۴ به دلیل عدم انتشار حساب‌های ملی بانک مرکزی، از حساب‌های ملی مرکز آمار أخذ شده است.

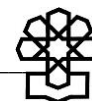
نمودار ۱ نشان‌دهنده رشد ارزش افزوده بخش کشاورزی از سال ۱۳۸۶ به بعد و پیش‌بینی سال ۱۳۹۵ می‌باشد. ملاحظه می‌شود که در دوره ۱۳۸۶-۱۳۹۴ به غیر از سال ۱۳۸۸ و ۱۳۹۴ که رشد بخش کشاورزی فراتر از ۵ درصد بوده، در بقیه سال‌ها ارقام رشد این بخش کمتر از ۵ درصد بوده‌اند و رشد بخش مذکور در سال‌های ۱۳۸۷ و ۱۳۹۰ منفی بوده است. آمار بانک مرکزی و مرکز آمار ایران برای رشد بخش کشاورزی در نهم‌ماه سال ۱۳۹۵ حاکی از ارقام رشد ۴/۲ و ۵/۷ درصد بوده و ارزیابی جدیدترین برآوردهای وزارت جهاد کشاورزی از تولید انواع اقلام محصولات کشاورزی تا پایان سال ۱۳۹۵ حاکی از آن است که رشد ارزش افزوده بخش کشاورزی (به قیمت ثابت) در سال ۱۳۹۵ حدود ۵/۷ درصد خواهد بود که نسبت به برآوردهای قبلی با افزایش همراه بوده است.

۲. بخش نفت خام و گاز طبیعی

بخش نفت یکی از بخش‌های مهم اقتصاد ایران محسوب می‌شود به طوری که ستانده این بخش تأثیرپذیری بسیار پایینی از تولیدات سایر بخش‌های اقتصادی داشته، اما در عین حال میزان سطح فعالیت در این بخش از کانال‌های مختلفی از جمله هزینه‌های جاری و عمرانی (که در خدمات عمومی و بخش ساختمان دولتی هزینه می‌شوند) بر ستانده سایر بخش‌های اقتصادی تأثیرگذار است.

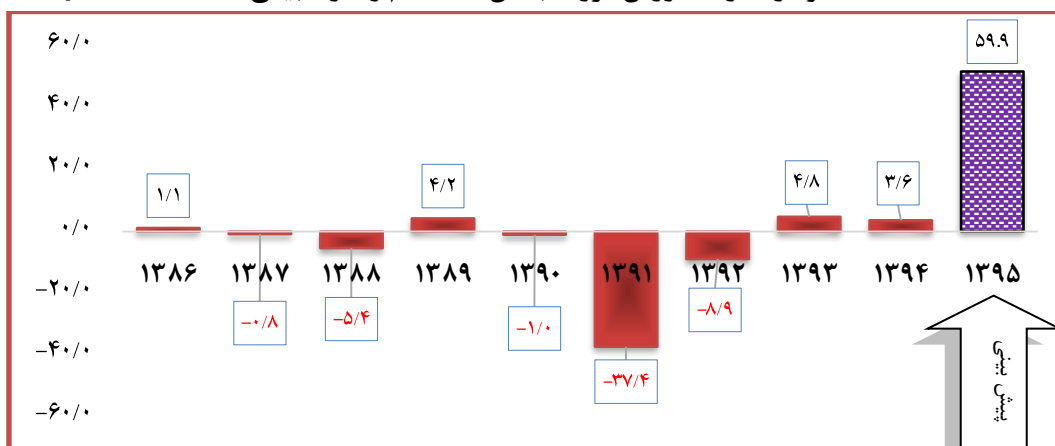
در نمودار ۲ که نشان‌دهنده روند تغییرات رشد ارزش افزوده بخش نفت برای دوره زمانی ۱۳۹۴-۱۳۸۶ و پیش‌بینی سال ۱۳۹۵ است، مشاهده می‌شود که اولاً رشد بخش نفت در هیچ سالی در بازه

۱. ذکر این نکته ضروری است که در تمامی نمودارها و جداول موجود در ادامه گزارش، مأخذ مربوط به آمارهای سال ۱۳۹۴ مرکز آمار ایران است.

زمانی مذکور به ۵ درصد نرسیده و بهترین عملکرد مربوط به سال ۱۳۹۳ با رشد ۴/۸ درصد است، ثانیاً رشد بخش نفت در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۲ منفی بوده (ناشی از تحریم‌ها) اما در سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴ این رقم مثبت شده است (ناشی از تعلیق تحریم‌ها در سال ۱۳۹۳ و اجرای برجام در دو ماه انتهایی سال ۱۳۹۴).

نمودار ۲. رشد ارزش افزوده بخش نفت خام و گاز طبیعی (درصد)

مأخذ: همان.

* رقم سال ۱۳۹۴ به دلیل عدم انتشار حساب‌های ملی بانک مرکزی، از حساب‌های ملی مرکز آمار آخذ شده است.

برخلاف سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴ که سال‌های دشواری برای اقتصاد ایران به‌ویژه بخش نفت بوده است، سال ۱۳۹۵ سالی است که بخش نفت می‌تواند بهترین عملکرد خود را نه تنها در چند ساله اخیر، بلکه در بیش از سه دهه اخیر داشته باشد. دلیل این امر نیز مربوط به رفع تحریم نفت ایران و امکان‌پذیر شدن افزایش تولید و صادرات نفت کشور در سال جاری است. براساس آمار اعلامی بانک مرکزی و مرکز آمار ایران رشد بخش نفت در نهم‌ماه سال ۱۳۹۵ به ترتیب برابر با ۶۵/۴ و ۸۵/۴ درصد بوده است (تفاوت در این دو نرخ رشد در حالیکه تولید نفت و گاز طبیعی جزء آمار ثبیتی (نه برآوردی) است خود محل تأمل است!). شواهد آماری مربوط به اوپک نیز که در جدول ۱ آورده شده‌اند، تأییدکننده رشد قابل توجه بخش نفت می‌باشد.

جدول ۱. رشد تولید و صادرات نفت (درصد)

شرح	سه‌ماهه اول ۱۳۹۵	سه‌ماهه دوم ۱۳۹۵	سه‌ماهه سوم ۱۳۹۵
رشد تولید نفت	*۲۳/۴	*۱۵/۱	**۲۹/۳
رشد صادرات نفت	*۴۱/۲	*۳۴/۶	-

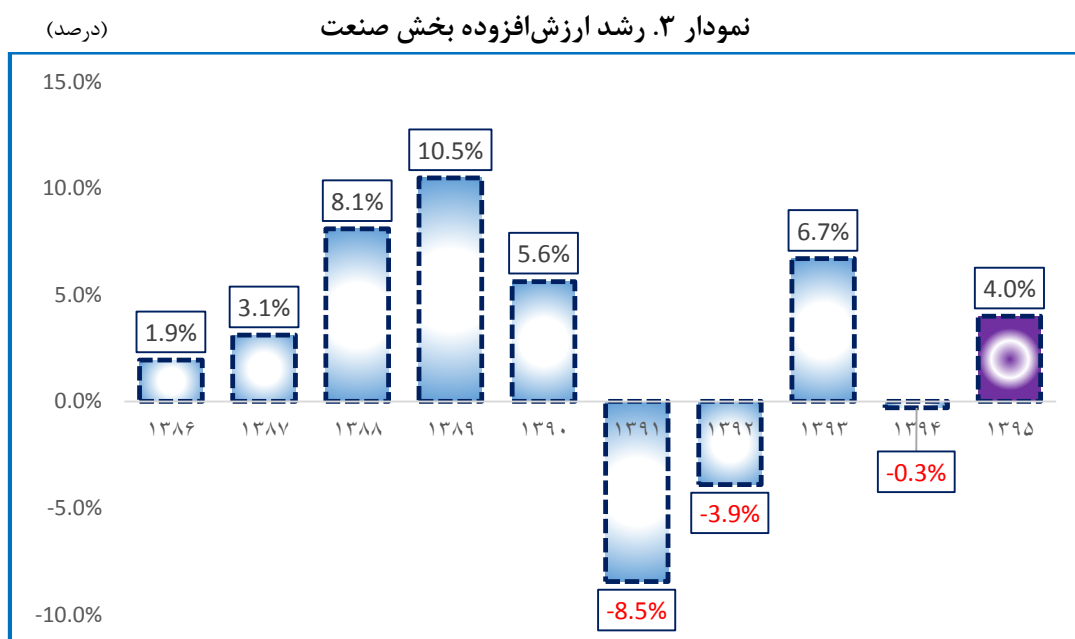
* نماگر شماره ۸۵ بانک مرکزی.

** گزارش‌های ماهیانه اوپک.

برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس از رشد ارزش‌افزوده بخش نفت در سال ۱۳۹۵ با توجه به آخرین آمار در دسترس و تحولات مورد انتظار تا پایان سال جاری حاکی از آن است که رشد ارزش‌افزوده بخش نفت در سال ۱۳۹۵ حدود ۵۹/۹ درصد خواهد بود که نسبت به برآورد قبلی افزایش داشته است. دلیل این افزایش مربوط به دریافت آمار جدید از وضعیت تولید و صادرات نفت کشور در قیاس با آمارهای پیش‌بینی است که قبلاً مورد استفاده قرار گرفته بود.

۳. بخش صنعت

طی دوره ده‌ساله ۱۳۸۳-۱۳۹۳ متوسط سهم بخش صنعت از تولید ناخالص داخلی کشور برابر با ۱۶ درصد بوده است.

مأخذ: همان.

* رقم سال ۱۳۹۴ به دلیل عدم انتشار حساب‌های ملی بانک مرکزی، از حساب‌های ملی مرکز آمار آخذ شده است.

نمودار ۳ نشان‌دهنده روند تغییرات رشد ارزش‌افزوده بخش صنعت طی دوره ۱۳۸۶-۱۳۹۴ و پیش‌بینی سال ۱۳۹۵ است. مشاهده می‌شود که تا سال ۱۳۹۱، ارقام رشد بخش صنعت مثبت هستند، اما از این سال به بعد ارقام رشد نوسانی و عمدتاً منفی است به طوری که در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ به دلیل برقراری تحریم‌ها شاهد رشد منفی در این بخش، در سال ۱۳۹۳ به دلیل تعلیق تحریم‌ها شاهد رشد مثبت و در سال ۱۳۹۴ نیز به دلایلی از جمله مشکل تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی و

مشکل کمبود تقاضا شاهد رشد منفی بخش صنعت بوده‌ایم. با گذر از سال ۱۳۹۴ و تعدیل نسبی دو مشکل فوق‌الذکر، اقتصاد کشور در سال ۱۳۹۵ شاهد تحرکات مثبتی در برخی زیربخش‌های صنعت می‌باشد. با این حال، همچنان بسیاری از زیربخش‌های صنعت وضعیت وخیمی دارند (جدول ۲). دیگر وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز گزارش عملکرد ده‌ماهه صنایع منتخب را منتشر کرده که طی آن تولیدات بسیاری از صنایع در ده‌ماهه ۱۳۹۵ نسبت به ده‌ماهه ۱۳۹۴ از رشد مثبت برخوردارند. جدول ۲ نشان می‌دهد هرچند تعدادی از محصولات منتخب در سال ۱۳۹۵ نیز با رشد منفی روبرو بوده‌اند با این حال روند نسبت به سال ۱۳۹۴ بهتر بوده است.

جدول ۲. رشد ماهیانه تولید محصولات منتخب در سال ۱۳۹۴ و ده‌ماهه ابتدای سال ۱۳۹۵

نام فعالیت / محصول	۱۳۹۴										۱۳۹۵												
	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	
کنسرتزه زغالسنگ	-۳۷۲	-۹۲	-۴۵۲	-۵۴۲	-۳۸۲	-۷۵۲	-۴۸۲	۴۲	۰۲	۳۳۲	-۱۰۰۲	۲۲۲	۱۷۲	-۳۲	۵۴۲	۴۲۲	۴۸۲	۵۹۲	۳۸۲	۸۲	۱۷۲	-۴۲	۴۲
سنگ آهن	-۱۷۲	-۹۲	۱۷۲	-۱۷۲	-۱۷۲	۰۲	-۸۲	۵۲	-۳۲	-۴۲	-۱۵۲	-۴۲	۴۲	-۲۰۲	۱۷۲	۱۸۲	۲۸۲	۱۴۲	۱۵۲	-۴۲	-۵۲	-۳۲	۴۲
روغن نباتی	۱۷۲	-۴۲	-۹۲	۱۲	۱۷۲	۱۹۲	۰۲	-۵۲	-۴۲	۴۲	-۱۲	-۴۲	-۵۲	-۱۸۲	-۳۲	-۳۲	-۲۲۲	-۲۲۲	-۱۴۲	۴۲	۵۲	-۲۰۲	-۲۰۲
نخ پنبه استر	۱۷۲	۱۷۲	۱۸۲	۱۷۲	۳۱۲	۳۷۲	۳۷۲	۴۱۲	۷۵۲	۷۸۲	۱۷۲	-۲۹۲	-۱۴۲	-۱۵۲	-۳۰۲	-۲۸۲	-۲۷۲	-۳۳۲	-۲۸۲	-۲۰۲	-۲۵۲	-۱۱۲	-۱۱۲
نئوپان	-۲۷۲	-۱۴۲	-۳۷۲	-۴۴۲	-۲۵۲	-۲۷۲	-۲۱۲	-۴۲	-۴۲	-۱۷۲	-۱۴۲	-۲۱۲	-۱۲	-۴۲	۲۵۲	۲۴۲	۳۳۲	-۳۲	۱۷۲	۱۷۲	-۱۰۲	۲۲	۲۲
فیبر	۱۴۲	۱۴۲	۰۲	۸۲	۱۷۲	۲۴۲	۷۰۲	-۱۷۲	۱۰۲	۱۵۲	۱۴۲	۱۴۲	۷۸۲	۱۵۲	۱۹۲	۱۷۲	۳۲	۱۰۲	۸۲	۳۷۲	۱۷۲	۱۷۲	۱۷۲
لواح کالکنا	۸۲	-۱۰۲	-۱۱۲	-۸۲	-۱۲	۲۲	-۸۲	-۱۴۲	-۳۲	-۱۸۲	-۱۵۲	-۳۷۲	-۹۲	-۱۷۲	-۳۲	-۴۲	-۴۲	۱۰۲	۱۹۲	۲۲۲	۱۱۲	۲۰۲	۲۰۲
کارتون	-۳۲	-۸۲	-۱۰۲	-۱۷۲	۵۲	-۱۱۲	-۴۲	-۱۲	-۴۲	-۹۲	-۱۲	-۸۲	-۱۲	-۳۲	۰۲	۱۲	-۴۲	-۸۲	-۱۴۲	-۱۷۲	-۱۰۲	-۱۷۲	-۱۷۲
روغن موتور صنعتی تعقیبه اول	-۳۰۲	-۱۷۲	-۱۹۲	-۲۲۲	-۲۲۲	-۱۷۲	-۴۲	۱۷۲	-۱۲	-۸۲	-۲۱۲	۲۴۲	-۱۴۲	۱۲	-۳۲	۵۲	-۱۴۲	-۱۴۲	-۵۲	۳۲	۱۰۲	۱۰۲	۱۰۲
پتروشیمی	۵۲	۳۲	-۴۲	۱۷۲	۱۰۲	۷۲	-۱۷۲	۹۲	۴۲	۴۲	۳۲	۰۲	۹۲	۱۷۲	۱۴۲	-۳۲	-۳۲	-۱۷۲	۰۲	۰۲	۱۴۲	۱۷۲	۱۷۲
آل ای بی	-۲۴۲	۳۲	۴۲	۹۲	۴۲	۳۷۲	۲۵۲	۴۲۲	-۱۱۲	-۲۴۲	-۱۲	۳۴۲	۵۲۲	۳۹۲	۱۵۲	۵۲	۴۲	۳۲	-۲۷۲	-۴۱۲	۱۰۲	۳۳۲	۳۳۲
دی ام تی	-۱۴۲	-۱۷۲	۹۲	-۸۰۲	-۳۳۲	۱۰۰۲	۱۱۲	-۲۵۲	-۴۴۲	-۱۷۲	۵۰۲	-۸۹۲	-۱۰۰۲	-۱۰۰۲	-۸۴۲	-۱۰۰۲	-۱۰۰۲	-۱۰۰۲	-۱۰۰۲	-۴۰۲	۱۳۳۷۲	-۵۲	-۵۲
دوده	۴۲	۴۲	-۳۲	-۲۱۲	-۲۴۲	۲۷۲	۴۵۲	۱۹۲	-۳۲	۳۱۲	۱۴۲	-۱۲	۳۴۲	۳۳۲	۵۰۲	۴۹۲	۱۵۲	۵۲	۴۲	۳۲	۱۷۲	۱۷۲	۱۷۲
سموم نفع آفات نباتی	-۱۷۲	-۳۰۲	-۱۱۲	-۱۷۲	-۱۲	۳۲	-۱۴۲	۴۲	-۱۷۲	-۱۸۲	-۲۴۲	-۲۸۲	۸۲	۳۲	۲۲۲	۲۴۲	۲۴۲	۲۴۲	۱۴۲	۱۴۲	۱۴۲	۱۴۲	۱۴۲
دارو	۱۴۲	۱۲	۱۰۲	-۵۲	۱۷۲	-۳۲	۳۲	۳۲	۳۲	-۳۲	-۳۲	۱۲	۱۸۲	-۵۲	-۳۲	-۳۲	۴۲	۴۲	۳۲	۴۲	۰۲	۲۰۲	۲۰۲
یودر شونده	-۱۴۲	-۲۹۲	-۵۲	۱۰۲	۲۰۲	۱۲	۱۸۲	۱۸۲	۳۲	۱۱۲	۱۴۲	۳۲	۲۴۲	۱۴۲	-۴۲	۱۲	-۱۲	۰۲	-۱۴۲	۵۲	۳۲	۱۲	۱۲
الیاف و تالیس پلی استر	۰۲	۲۱۲	-۸۲	-۲۹۲	۰۲	۳۷۲	۵۸۲	۴۲۲	۳۴۲	۳۸۲	۳۸۲	۴۰۲	-۱۰۲	-۴۲	۱۵۲	۹۸۲	۸۸۲	۱۴۲	۲۰۲	۳۷۲	۸۹۲	۴۹۲	۴۹۲
الیاف اکریلیک	-۵۷۲	-۳۸۲	-۲۷۲	-۴۴۲	-۴۰۲	-۲۹۲	۱۷۸۲	-۳۳۲	-۴۸۲	-۱۴۲	۱۴۲	۱۷۸۲	۳۳۲	-۵۴۲	-۵۲	۵۷۲	-۵۴۲	-۲۴۲	-۱۰۰۲	-۱۰۰۲	-۱۰۰۲	-۱۰۰۲	-۱۰۰۲
لاستیک خودرو	-۲۰۲	-۱۰۲	-۲۳۲	-۲۴۲	-۱۵۲	-۱۷۲	-۱۰۲	-۱۴۲	-۳۲	-۳۲	-۵۲	-۵۲	-۱۴۲	-۵۲	۷۴۲	۲۲۲	۵۴۲	۲۱۲	۷۲	۲۱۲	۸۲	۱۵۲	۱۵۲
سیمان	-۱۹۲	-۲۰۲	-۱۵۲	-۱۷۲	-۴۲	-۱۳۲	-۱۰۲	-۱۴۲	-۸۲	-۱۵۲	-۱۱۲	-۱۰۲	-۱۰۲	-۱۰۲	-۱۷۲	-۱۱۲	-۹۲	-۸۲	-۳۲	۱۰۲	-۱۷۲	-۴۲	-۴۲
کاشی و سرامیک	-۳۸۲	-۲۴۲	-۲۱۲	-۲۵۲	۹۲	-۸۲	۳۲	-۱۹۲	۳۲	-۱۰۲	-۵۴۲	-۳۴۲	-۳۴۲	-۳۴۲	-۳۴۲	-۳۴۲	-۳۴۲	-۳۴۲	-۳۴۲	-۳۴۲	۵۲	-۸۲	-۸۲
شیشه جام	-۳۰۲	-۳۳۲	-۳۴۲	۱۷۲	۳۳۲	۱۷۲	۲۹۲	۲۱۲	۱۹۲	۱۴۲	۱۷۲	۳۳۲	۳۰۷۲	-۲۴۲	-۳۱۲	-۱۰۰۲	-۱۰۰۲	-۱۰۰۲	-۴۴۲	-۵۴۲	-۵۴۲	-۴۴۲	-۴۴۲
ظروف شیشه ای	-۱۸۲	-۲۳۲	-۱۷۲	۷۵۲	۷۸۲	۱۷۲	۳۳۲	۲۱۲	۲۰۲	۲۴۲	۱۸۲	۳۰۲	۴۲	۱۱۲	-۴۲	-۲۴۲	-۳۰۲	-۲۲۲	-۲۴۲	-۲۴۲	-۲۵۲	-۲۴۲	-۲۴۲
ظروف چینی	-۲۴۲	-۳۲	۸۲	-۲۴۲	-۳۲	-۵۲	۵۲	-۲۰۲	-۳۲	۵۲	۰۲	-۸۲	-۲۸۲	-۱۸۲	-۱۴۲	۲۴۲	۱۸۲	۲۴۲	۰۲	۴۲	-۸۲	-۲۲	-۲۲
چینی بهداشتی	-۵۷۲	۲۲۲	-۳۲	۴۲	۷۲	۷۲	۲۵۲	-۲۲۲	-۳۳۲	۵۲	-۴۴۲	-۱۸۲	۹۲	-۲۳۲	-۲۴۲	-۲۹۲	-۳۳۲	-۳۴۲	-۳۴۲	۰۲	۳۱۲	-۲۹۲	-۲۹۲
مجموع فولاد خام	۰۲	۸۲	۷۲	۰۲	-۴۲	-۳۲	-۸۲	-۱۰۲	-۳۲	۰۲	-۴۲	۱۲	۴۲	-۳۲	۴۲	-۳۲	۱۵۲	۱۱۲	۱۷۲	۱۴۲	۱۴۲	۱۴۲	۱۴۲
مجموع محصولات فولادی	-۱۱۲	-۴۲	-۳۲	-۵۲	-۹۲	-۹۲	-۱۰۲	-۱۷۲	-۹۲	-۲۷۲	-۱۱۲	-۳۲	-۴۲	-۴۲	۴۲	۴۲	۵۲	۵۲	۹۲	۱۷۲	۱۷۲	۱۷۲	۱۷۲
کندسرس	-۴۲	-۱۷۲	۳۲	-۱۲	۰۲	-۳۲	-۵۲	-۱۸۲	-۱۴۲	۱۷۲	۱۴۲	۱۰۲	-۳۲	۱۸۲	-۱۴۲	۳۲	۸۲	-۴۴۲	-۹۲	۲۱۲	۱۷۲	۱۷۲	-۸۲
آلومینیوم	۳۲	۱۱۲	۰۲	-۱۲	-۱۲	۱۵۲	۱۰۲	۱۰۲	-۳۲	-۳۲	۴۲	۵۲	۱۲	-۵۲	۱۷۲	۲۴۲	۲۲۲	۱۴۲	۲۲۲	۱۵۲	۱۷۲	۱۷۲	۱۷۲
آلومینا	۴۲	-۸۲	۱۲	-۱۲	-۹۲	-۳۲	-۱۲	-۳۲	-۱۲	۰۲	-۴۴۲	-۱۸۲	-۱۱۲	۳۲	-۹۲	-۴۲	-۴۲	-۵۲	۰۲	-۴۲	-۳۲	-۴۲	-۴۲
کوبلر آب	-۹۲	-۴۲	۱۷۲	-۲۲۲	۳۳۲	۹۴۲	۳۳۰۲	۱۴۴۲	۹۱۲	۵۲	۴۴۲	-۴۲	۴۴۲	-۲۰۲	-۲۹۲	-۱۰۲	-۴۴۲	-۳۹۲	۱۹۲	۴۴۲	-۴۴۲	-۴۴۲	-۴۴۲
یخچال و فریزر	-۲۰۲	-۲۵۲	-۲۹۲	-۴۴۲	-۲۴۲	-۲۵۲	-۴۴۲	-۴۴۲	-۴۴۲	-۴۵۲	-۴۷۲	-۱۰۲	-۱۲	-۱۴۲	-۱۴۲	-۳۲	۸۲	-۳۲	-۱۴۲	۷۵۲	۳۴۲	۷۵۲	۷۵۲
ملکین لیماسونی	-۱۷۲	-۳۰۲	-۵۱۲	-۴۸۲	-۱۷۲	-۳۸۲	-۴۴۲	۱۲	-۱۷۲	-۲۴۲	-۱۰۲	۵۰۲	-۵۴۲	۲۳۲	-۱۷۲	-۱۲	-۱۱۲	-۱۲	۴۰۲	۲۷۲	۱۰۴۲	۱۰۴۲	۱۰۴۲
LED+LCD	-۳۲	-۴۴۲	-۳۱۲	-۲۱۲	-۲۴۲	-۲۴۲	-۲۱۲	-۲۴۲	-۲۴۲	-۲۴۲	-۲۴۲	-۲۴۲	-۲۴۲	-۲۴۲	-۲۴۲	-۲۴۲	-۲۴۲	-۲۴۲	۳۷۲	۱۴۲	۱۴۲	۱۴۲	۱۴۲
لکتروموتور	-۴۲	-۱۴۲	۴۲	۱۴۲	۳۷۲	-۱۴۲	۹۲	۷۲	-۳۲	-۲۴۲	-۲۴۲	۲۲۲	۳۷۲	۲۴۲	۲۴۲	-۱۰۲	-۳۲	۰۲	-۴۲	-۳۲	-۳۲	-۳۲	-۳۲
لواح سواری ون، دویفر، لاسیبل	۵۹۲	۱۷۲	۲۴۲	-۳۲	۱۷۲	-۴۴۲	-۵۱۲	-۳۸۲	-۲۰۲	۱۲	-۵۲	۱۷۲	-۳۲	-۳۲	۳۲	۱۴۲	۴۴۲	۵۸۲	۱۴۴۲	۱۱۹۲	۵۳۲	۴۴۲	۴۴۲
ولت	-۴۷۲	-۵۴۲	-۴۱۲	-۴۸۲	-۲۴۲	-۳۸۲	-۲۴۲	-۳۸۲	-۵۷۲	-۳۹۲	-۴۱۲	-۲۷۲	۳۹۲	۲۱۲	۴۲	-۱۱۲	۱۷۲	۲۲۲	۸۳۲	۷۸۲	-۳۲	-۷۵۲	-۷۵۲
تودوس و مینی بوس	۳۰۰۲	۵۱۲	-۲۵۲	-۱۴۲	-۲۴۲	۴۲	۳۷۱۲	۳۳۱۲	۷۵۰۲	-۱۱۲	-۴۹۲	-۴۲	-۹۱۲	-۳۸۲	-۴۴۲	۱۰۹۲	۷۰۲	۱۱۱۲	۵۱۲	۳۲	۵۲	۴۸۵۲	۴۸۵۲
گلیون کشنده	۳۰۰۲	۴۲۲	۳۲	-۵۰۲	-۴۸۲	-۵۵۲	-۳۰۲	-۴۹۲	-۳۷۲	-۳۷۲	-۳۷۲	-۳۸۲	-۳۷۲	-۲۱۲	-۳۷۲	-۳۷۲	-۳۷۲	-۳۷۲	۴۰۲	۱۹۲	۱۷۲	۱۷۲	۱۷۵۲

مأخذ: وزارت صنعت معدن و تجارت. * سلول‌های رنگی نشان‌دهنده منفی بودن رشد تولید محصول نسبت به ماه مشابه سال قبل می‌باشد.

مرکز آمار ایران در آخرین گزارش منتشره خود از رشد اقتصادی سال ۱۳۹۵ که مربوط به نهم ماهه می‌باشد، رشد بخش صنعت در این دوره زمانی را برابر با ۴/۶ درصد اعلام کرده است. ضمن اینکه بانک مرکزی نیز رشد نهم ماهه بخش صنعت را ۵/۸ درصد اعلام نموده است. برآوردهای مرکز پژوهش‌های مجلس درباره رشد بخش صنعت در سال ۱۳۹۵ با توجه به فعالیت‌های زیربخش‌های منتخب بخش صنعت و پیش‌بینی تولید آنها تا انتهای سال جاری حاکی از آن است که رشد ارزش افزوده بخش صنعت در سال ۱۳۹۵ حدود ۴ درصد خواهد بود که در تحلیل چرایی حصول این عدد، در ادامه گزارش و به تفکیک زیربخش‌های منتخب بخش صنعت توضیحاتی ارائه می‌شود.

۳-۱. خودرو

آمار یازده ماهه تولیدات خودرو نشان می‌دهد تولید خودرو در سال جاری رشد چشمگیری داشته به طوری که تولید خودروهای سواری از حدود ۸۰۰ هزار دستگاه به ۱۱۳۸ هزار دستگاه در یازده ماهه اول سال ۱۳۹۵ رسیده است. به طور کلی مجموع تولیدات خودرو در یازده ماهه ابتدای سال جاری رشد ۳۹/۱ درصدی را تجربه کرده است.

جدول ۳. آمار مقایسه‌ای تولید یازده ماهه خودرو

انواع خودرو	یازده ماهه اول ۱۳۹۴	یازده ماهه اول ۱۳۹۵	درصد رشد
تولید کل سواری	۸۰۳،۲۶۱	۱،۱۳۸،۸۰۰	۴۱/۸
تولید کل وانت	۶۶،۸۷۷	۷۱،۵۴۲	۷/۰
تولید کل مینی‌بوس و میدل‌باس	۵۳۷	۷۲۳	۳۵
تولید کل اتوبوس	۶۶۱	۱،۰۰۶	۵۲
تولید کل کامیون، کامیونت و کشنده	۹،۲۹۱	۱۲،۶۸۷	۳۷
جمع کل انواع خودرو	۸۸۰،۶۲۹	۱،۲۲۴،۹۲۰	۳۹

مأخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت.

عملکرد سه شرکت اصلی تولیدکننده خودرو (ایران خودرو، سایپا و پارس خودرو) نشان‌دهنده رشد ۴۲ درصدی تولیدات می‌باشد. پیش‌بینی هریک از شرکت‌ها از تولید سال ۱۳۹۵ براساس گزارش‌های پیش‌بینی درآمد هر سهم براساس عملکرد نهم ماهه آنها نشان می‌دهد این شرکت‌ها مجموعاً حدود ۳۱ درصد رشد برای تولید خودروهای سواری در سال ۱۳۹۵ پیش‌بینی می‌کنند. برآوردهای مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد تولیدات خودرو در سال جاری حدود ۳۷ درصد رشد خواهد داشت.

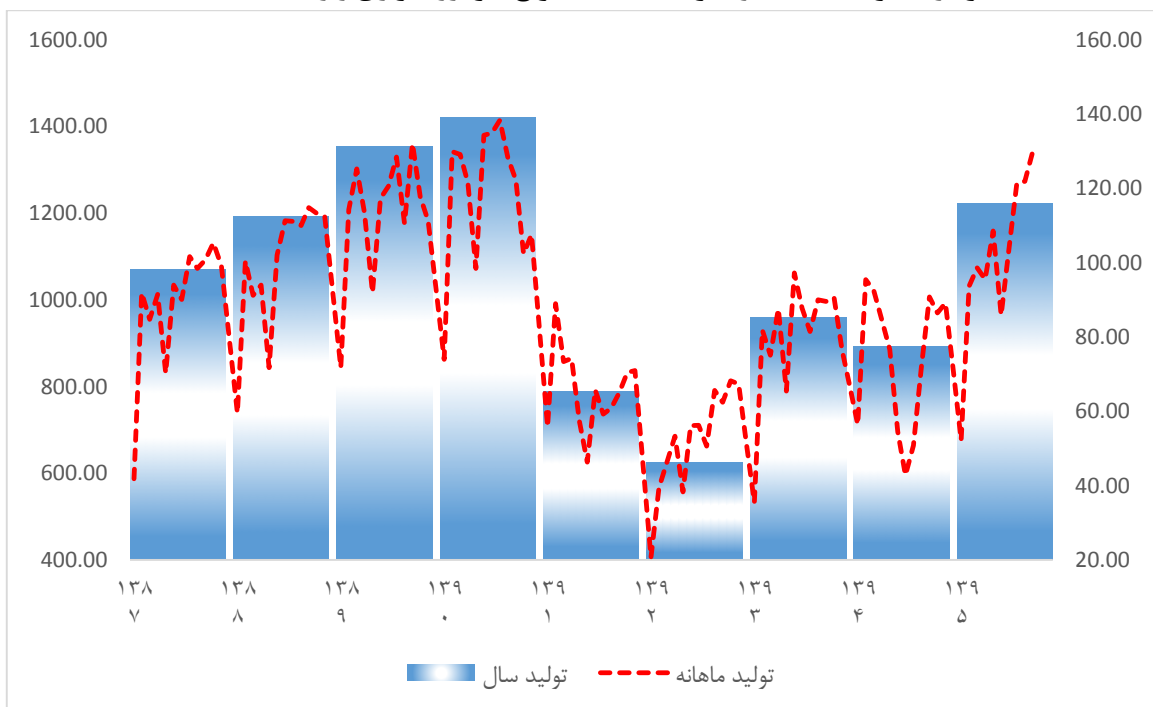
جدول ۴. عملکرد تولید خودرو سواری شرکت‌های بورسی در سال ۱۳۹۴ و برآورد تولید آن در سال ۱۳۹۵

آمار تولید خودرو سواری	عملکرد نه‌ماهه ۱۳۹۴	عملکرد نه‌ماهه ۱۳۹۵	درصد رشد	عملکرد ۱۳۹۴	پیش‌بینی ۱۳۹۵	درصد رشد ۱۳۹۵ به ۱۳۹۴
ایران خودرو	۳۳۵،۲۰۲	۴۴۸،۸۲۲	۳۳/۹	۴۸۴،۲۶۷	۵۶۱،۸۷۷	۱۶/۰
سایپا	۲۱۵،۲۷۲	۳۰۳،۲۲۸	۴۰/۹	۳۰۱،۲۹۴	۴۲۶،۰۰۰	۴۱/۴
پارس خودرو	۷۷،۵۶۰	۱۳۹،۹۴۶	۸۰/۴	۱۱۵،۸۹۸	۱۹۴،۰۰۰	۶۷/۴
جمع	۶۲۸،۰۳۴	۸۹۱،۹۹۶	۴۲/۰	۹۰۱،۴۵۹	۱،۱۸۱،۸۷۷	۳۱/۱

مأخذ: گزارش‌های پیش‌بینی درآمد هر سهم براساس عملکرد نه‌ماهه، سامانه جامع اطلاع‌رسانی ناشران www.codal.ir

نمودار ۴ نشان می‌دهد اعمال تحریم‌ها در سال ۱۳۹۱ تأثیر بسیار مخربی بر تولیدات این محصولات داشته است به طوری که تولیدات خودروهای سواری از ۱۴۲۱ هزار دستگاه در سال ۱۳۹۰ به ۷۸۸ هزار دستگاه در سال ۱۳۹۱ کاهش یافته و این روند در سال ۱۳۹۲ نیز تداوم یافته است.

نمودار ۴. تولید ماهیانه و متوسط سالیانه انواع خودرو سواری و وانت (هزار دستگاه)

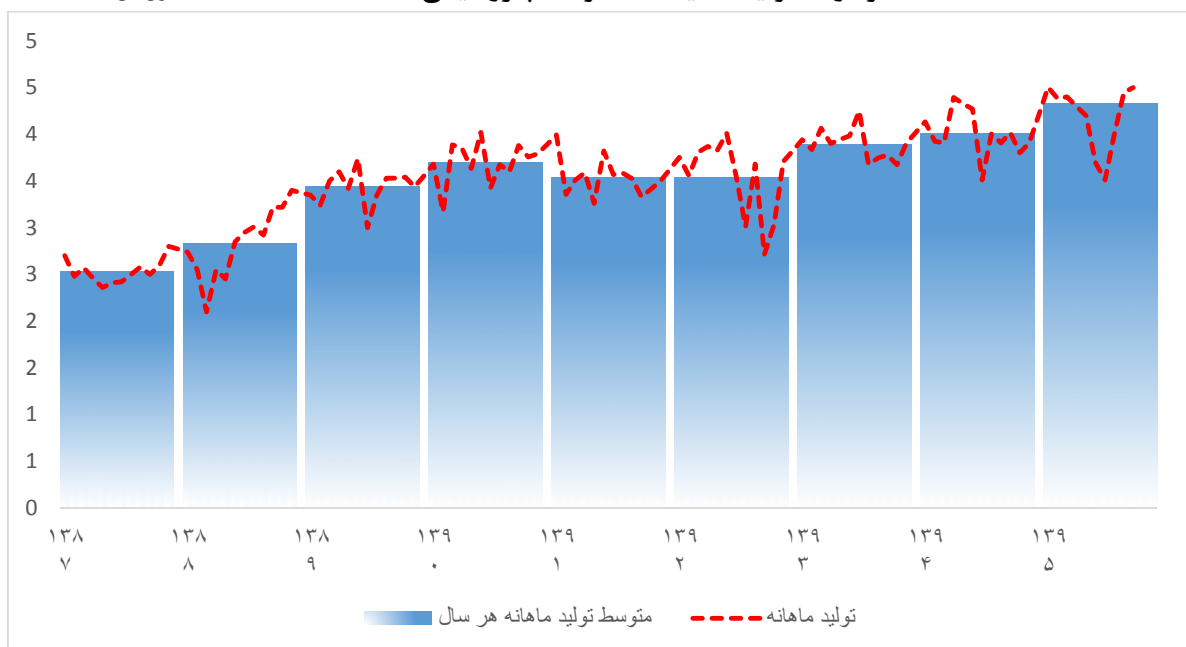
مأخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت و برآوردهای محقق.

۲-۳. محصولات پتروشیمی

براساس آمار شرکت ملی صنایع پتروشیمی میزان تولید محصولات پتروشیمی در سال ۱۳۹۴ و ده‌ماهه اول سال ۱۳۹۵ به ترتیب ۴۶/۴ میلیون تن و ۴۲ میلیون تن بوده است و پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال جاری تولیدات محصولات پتروشیمی به ۵۰ میلیون تن برسد. این در حالی است که ظرفیت اسمی این صنعت برابر ۶۲ میلیون تن می‌باشد. به‌طور کلی همانطور که در نمودار ۵ نیز مشاهده می‌کنید بجز سال ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ که به دلیل تحریم‌ها تولید محصولات پتروشیمی کاهش یافته است در سال‌های اخیر تولید این محصولات همواره روند صعودی داشته است و پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۳۹۵ رشد تولید محصولات پتروشیمی به ۸ درصد برسد.

نمودار ۵. تولید ماهیانه محصولات پتروشیمی (میلیون تن)

مأخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت و شرکت ملی صنایع پتروشیمی.

۳-۳. سیمان

بررسی تولید سیمان و کلینیکر در یازده‌ماهه اول سال ۱۳۹۵ نشان می‌دهد تولید این محصولات طی این دوره به ترتیب رشد منفی ۷ درصدی و منفی ۶ درصدی داشته است.

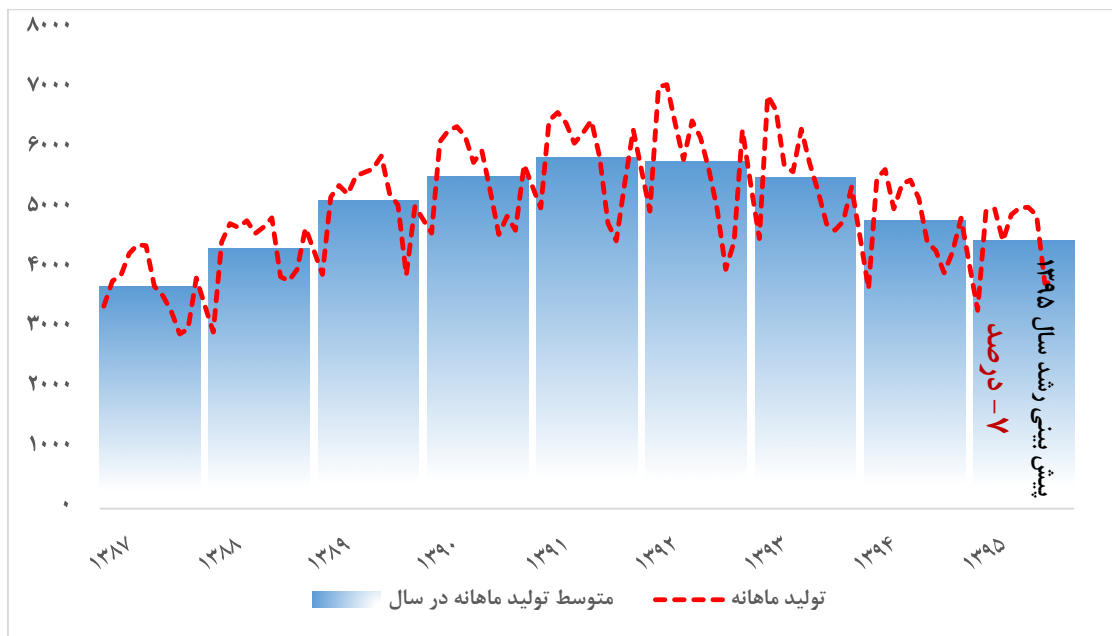
جدول ۵. میزان تولید و رشد تولید سیمان و کلینیکر (هزار تن)

درصد رشد تولید نسبت به دوره مشابه سال قبل		تولید (تن)		
سیمان	کلینیکر	سیمان	کلینیکر	
-۱۱/۵	-۱۴/۱٪	۵۸۷۹۶	۶۰۱۷۵	۱۳۹۴
-۷	-۶	۵۰۳۲۶	۵۲۹۴۰	یازده ماهه اول ۱۳۹۵

مأخذ: انجمن صنفی کارفرمایان صنعت سیمان، محاسبات محقق.

نمودار ۶ نشان می‌دهد میزان تولید سیمان در کشور از سال ۱۳۹۱ به بعد روندی نزولی به خود گرفته است و با توجه به تداوم رکود در بخش ساختمان و محدودیت‌های صادراتی مثل اعمال تعرفه وارداتی توسط کشور عراق به نظر می‌رسد در ادامه سال ۱۳۹۵ نیز شاهد تداوم این روند نزولی باشیم.

نمودار ۶. تولید ماهیانه و متوسط تولید سالیانه سیمان

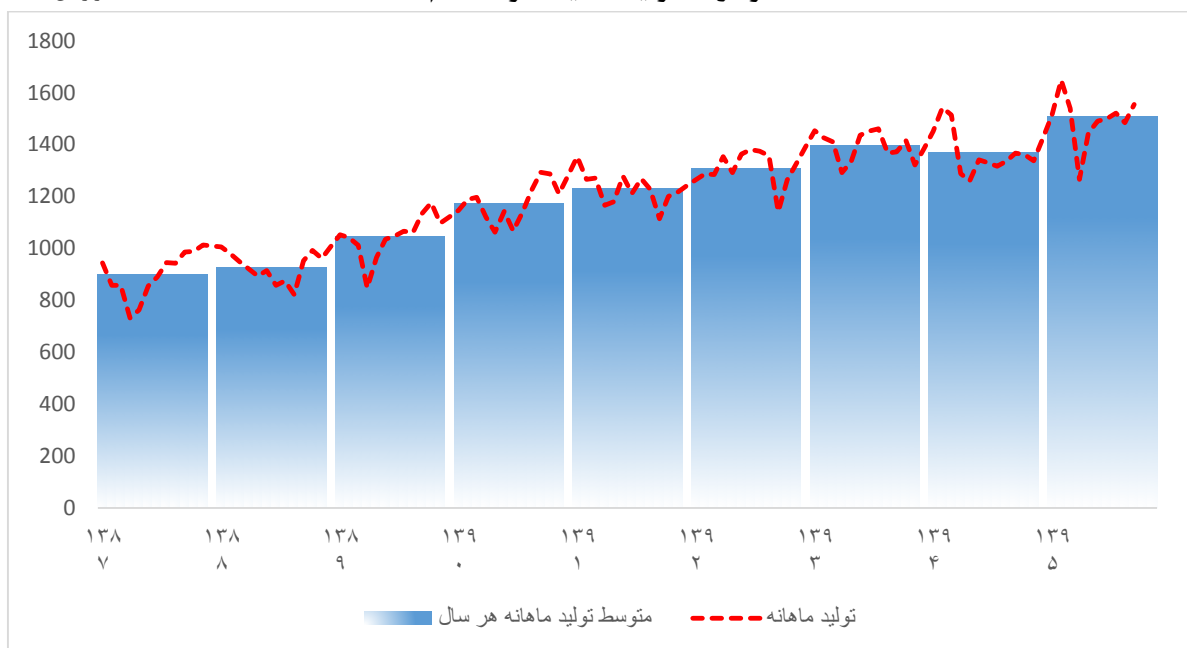
مأخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت و برآوردهای محقق.

۳-۴. فولاد خام و محصولات فولادی

براساس آمار شرکت ملی فولاد ایران، تولید فولاد خام و محصولات فولادی در ده‌ماهه اول سال ۱۳۹۵ به ترتیب ۱۵۴۰۰ و ۱۳۵۶۰ هزار تن بوده است که نسبت به دوره مشابه سال قبل به ترتیب ۱۰ و ۴ درصد رشد داشته‌اند و با توجه به وضعیت موجود همین میزان رشد برای ادامه سال نیز پیش‌بینی می‌شود.

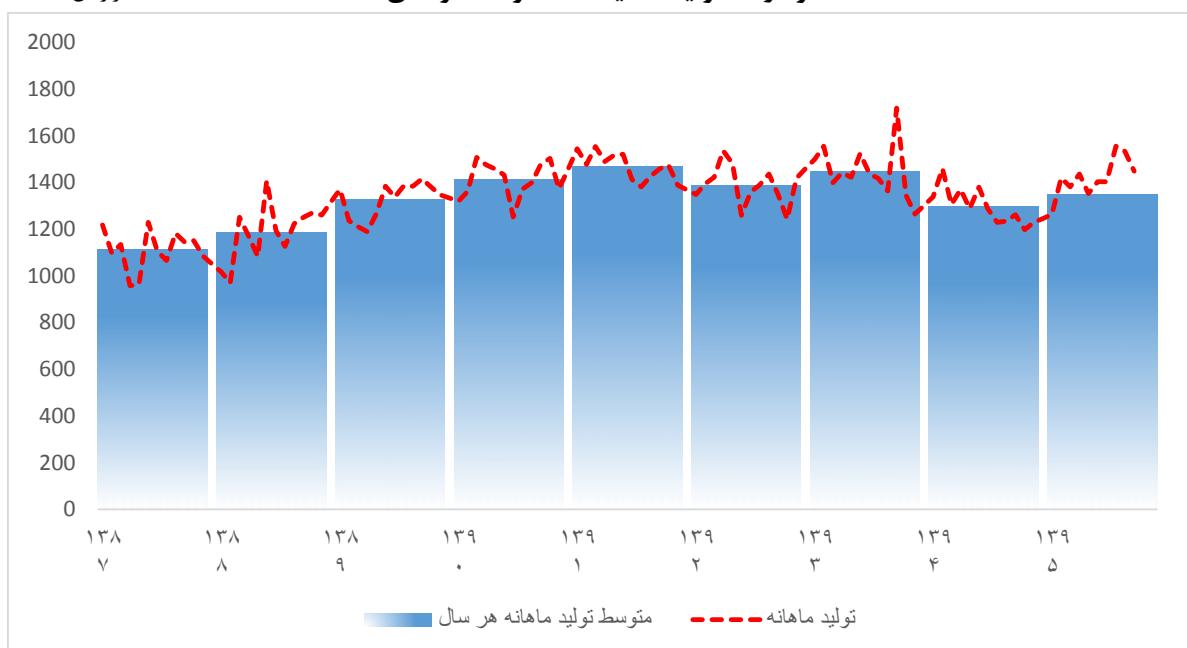

نمودار ۷. تولید ماهیانه فولاد خام (هزار تن)

مأخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت و برآوردهای محقق

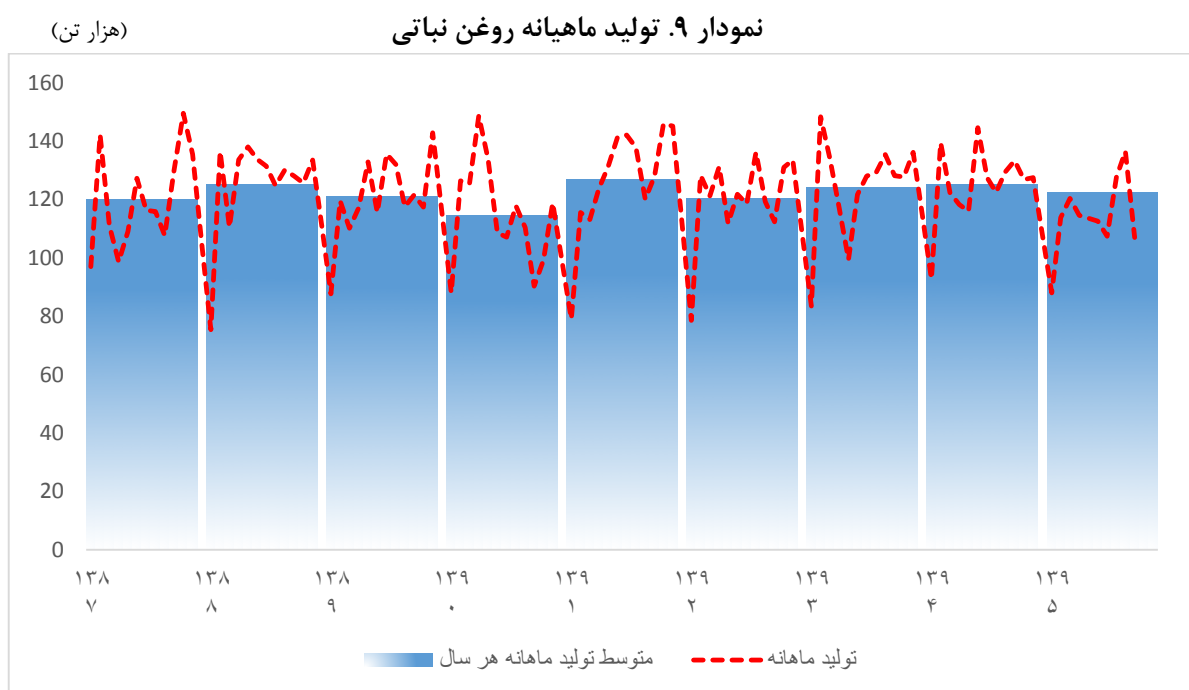
نمودار ۸. تولید ماهیانه محصولات فولادی (هزار تن)

مأخذ: همان.

۳-۵. روغن نباتی

براساس اعلام انجمن صنفی صنایع روغن نباتی ایران، تولید روغن نباتی در یازده‌ماهه ابتدای سال ۱۳۹۵ حدود ۱۳۶۶ هزار تن بوده است که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲- درصد رشد داشته است و عمده دلیل آن کمبود روغن خام سویا و ورود روغن قاچاق از کشورهای ترکیه و عربستان است. پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۳۹۵ رشد تولید این محصول ۲- درصد باشد.

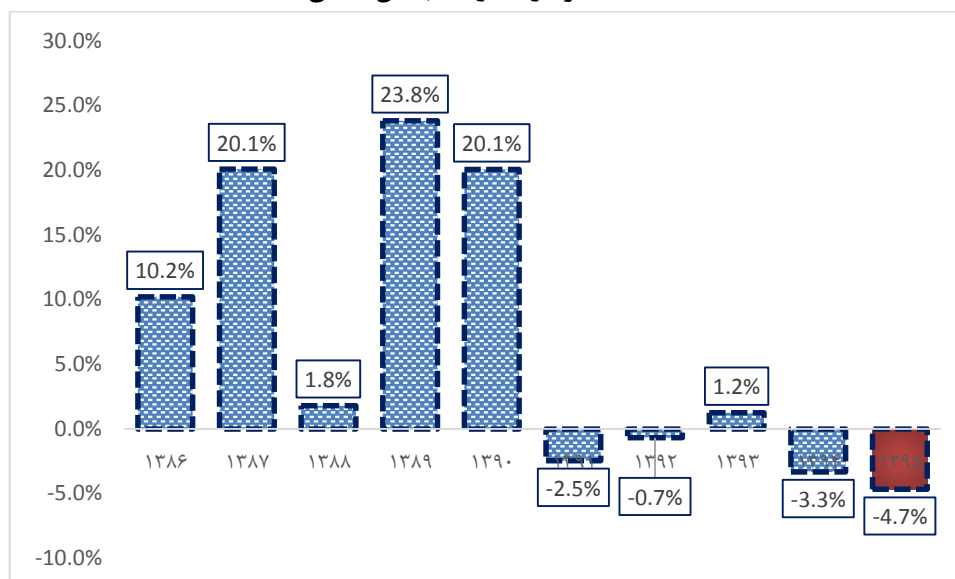
مأخذ: همان.

۴. بخش معدن

نمودار ۱۰ نشان‌دهنده روند تغییرات رشد ارزش‌افزوده بخش معدن (بدون احتساب نفت) طی دوره ۱۳۸۶-۱۳۹۴ و پیش‌بینی سال ۱۳۹۵ است. مشاهده می‌شود که تا سال ۱۳۹۱، ارقام رشد بخش معدن مثبت هستند، اما از این سال به بعد ارقام رشد نوسانی و عمدتاً منفی است به طوری که در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ به دلیل برقراری تحریم‌ها شاهد رشد منفی در این بخش، در سال ۱۳۹۳ به دلیل تعلیق تحریم‌ها شاهد رشد مثبت و در سال ۱۳۹۴ نیز به دلایلی از جمله مشکل کمبود تقاضا شاهد رشد منفی بخش معدن بوده‌ایم. برآوردها حاکی از آن است که این روند در سال ۱۳۹۵ تشدید شده است و پیش‌بینی مرکز پژوهش‌های مجلس از رشد بخش معدن برای سال ۱۳۹۵ حدود ۴/۷- درصد می‌باشد.

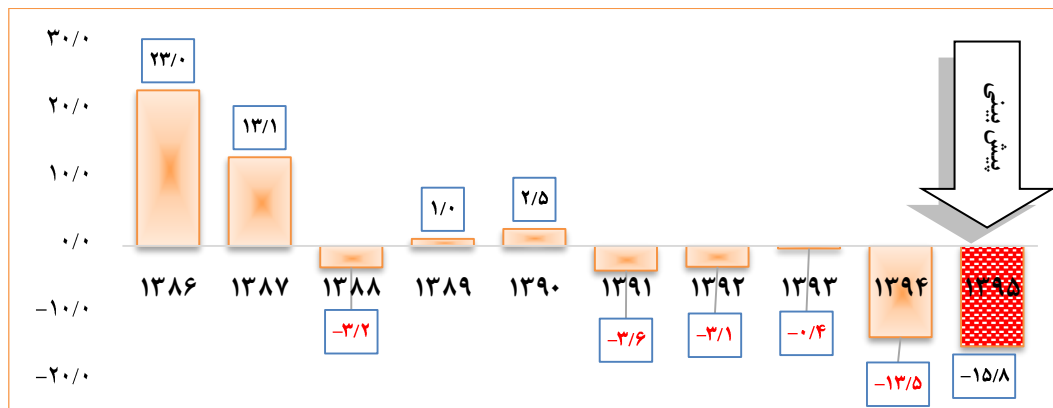
نمودار ۱۰. رشد بخش معدن

۵. بخش ساختمان

بخش ساختمان با توجه به ارتباط تنگاتنگی که با بخش‌های بالادستی خود (از قبیل فلزات اساسی، کانی‌های غیرفلزی و ...) داشته و ازسوی دیگر به‌دلیل ارتباط با بخش‌های پایین‌دستی (خدمات مستغلات) از نقش حائز اهمیتی در اقتصاد ایران برخوردار است. نمودار ۱۱ نشان‌دهنده رشد ارزش‌افزوده بخش ساختمان طی دوره ۱۳۸۶-۱۳۹۴ و پیش‌بینی سال ۱۳۹۵ می‌باشد. با توجه به نمودار ملاحظه می‌گردد که در دوره زمانی مذکور صرفاً در سال‌های ابتدایی دوره (۱۳۸۶ و ۱۳۸۷) رشد این بخش ارقام مثبت و بالای ۱۰ درصد را تجربه کرده و در بقیه سال‌ها رشد این بخش عمدتاً منفی و در برخی سال‌ها مثبت با رقم بسیار پایین بوده است.

نمودار ۱۱. رشد ارزش افزوده بخش ساختمان (درصد)

مأخذ: حساب‌های ملی بانک مرکزی.

- رقم سال ۱۳۹۴ به دلیل عدم انتشار حساب‌های ملی بانک مرکزی، از حساب‌های ملی مرکز آمار آخذ شده است.

شواهد آماری نشان می‌دهد که بخش ساختمان در سال ۱۳۹۵ نیز وضعیتی مشابه سال‌های قبل داشته و از رشد منفی برخوردار خواهد بود. اولین شاهد آماری مربوط به رشد نه‌ماهه ۱۳۹۵ است که توسط بانک مرکزی و مرکز آمار ایران اعلام شده و حاکی از رشد به ترتیب ۱۱- و ۱۷/۱- درصدی این بخش است. دیگر شواهد آماری (جدول ۷) نیز مؤید این موضوع است. قابل توضیح است که هر چند پرداخت‌های عمرانی دولت در سه‌ماهه و شش‌ماهه ۱۳۹۵ نسبت به دوره مشابه سال قبل رشد اسمی مثبت داشته‌اند، اما با توجه به عملکرد ۲۷/۷ هزار میلیارد تومانی هزینه‌های عمرانی دولت در سال ۱۳۹۴ و برآورد مرکز پژوهش‌ها از تحقق ۲۳/۵ هزار میلیارد تومانی هزینه‌های عمرانی تا پایان سال ۱۳۹۵ (تحقق ۴۱ درصدی قانون)^۱، انتظار می‌رود که رشد پرداخت‌های عمرانی دولت در سال ۱۳۹۵ نسبت به ۱۳۹۴ برابر با ۱۵/۲- درصد بوده و از این کانال اثر منفی بر رشد بخش ساختمان در سال ۱۳۹۵ داشته باشد.

جدول ۶. وضعیت رشد برخی شاخص‌های مرتبط با بخش ساختمان (درصد)

۱۳۹۵		۱۳۹۴	شرح	ساختمان خصوصی
سه ماهه دوم	سه ماهه اول			
۹/۲	۱/۸	-۱۳/۴	تعداد پروانه‌های ساختمانی صادر شده در کل مناطق شهری	
-۹/۷	-۲۳/۶	-۱۳/۵	سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان	

مأخذ: بانک مرکزی (وضعیت بودجه عمومی دولت و نماگرهای اقتصادی)

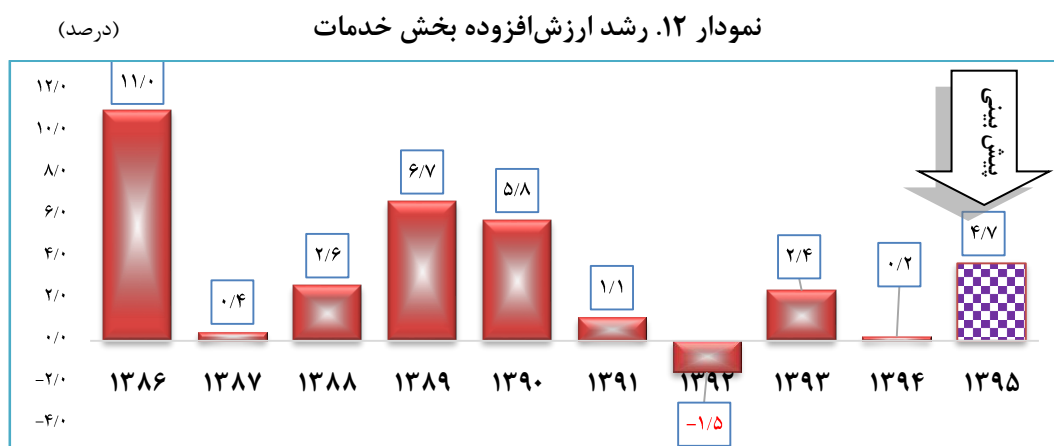
۱. در قانون بودجه سال ۱۳۹۵، اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای کشور در این سال حدود ۵۷ هزار میلیارد تومان تصویب شده است.

با عنایت به نکات فوق‌الذکر و جدیدترین آمارهای دریافتی و مد نظر قرار دادن مواردی از جمله سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان تا انتهای سال جاری^۱ برآورد مرکز پژوهش‌ها از رشد ارزش‌افزوده بخش ساختمان در انتهای سال ۱۳۹۵ حدود ۱۵/۸- درصد است که نسبت به برآورد قبلی رشد منفی بیشتری را نشان می‌دهد.

۶. بخش خدمات

نمودار ۱۲ نشان‌دهنده رشد ارزش‌افزوده بخش خدمات از سال ۱۳۸۶ به بعد و پیش‌بینی سال ۱۳۹۵ می‌باشد. با توجه به نمودار ملاحظه می‌شود که رشد بخش خدمات که تا حدود زیادی وابسته به رشد سایر بخش‌های اقتصادی است طی دوره ۱۳۸۶ به بعد به غیر از سال‌های ۱۳۸۶، ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ که ارقام رشد بالای ۵ درصد را تجربه کرده است در بقیه سال‌ها، ارقام رشد از ۲/۶ درصد (سال ۱۳۸۸) فراتر نرفته و در برخی سال‌ها (سال ۱۳۹۲) منفی نیز بوده است.

مأخذ: حساب‌های ملی بانک مرکزی.

- رقم سال ۱۳۹۴ به دلیل عدم انتشار حساب‌های ملی بانک مرکزی، از حساب‌های ملی مرکز آمار آخذ شده است.

آخرین شواهد آماری برای رشد بخش خدمات مربوط به رشد نهم‌ماهه این بخش توسط بانک مرکزی و مرکز آمار ایران است که رشد این بخش برابر با ۲/۴ و ۵/۴ درصد اعلام شده است. برآورد مرکز پژوهش‌ها از رشد بخش خدمات با در نظر گرفتن تحولات زیربخش‌های خدمات (که در

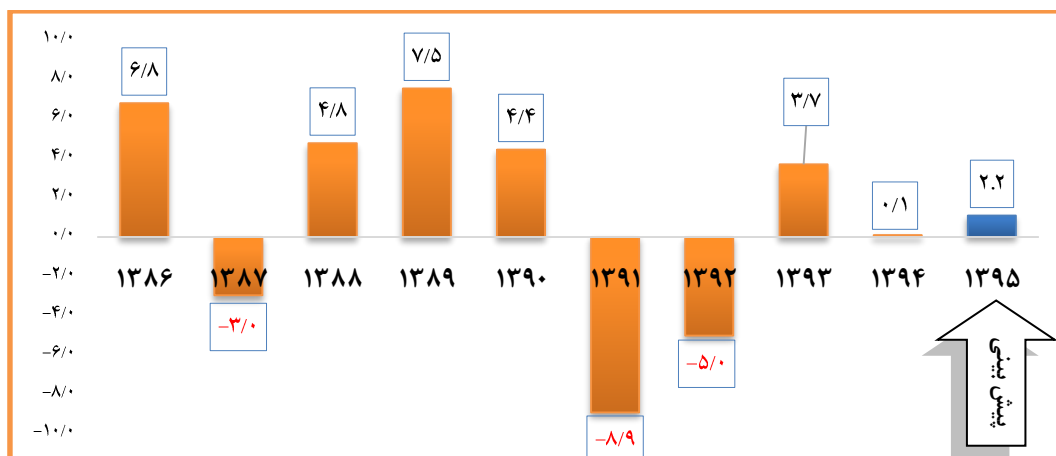
۱. با توجه به اینکه پیش‌بینی می‌شود تولید نهاده‌های ساختمانی مهمی همچون سیمان؛ محصولات فولادی؛ کاشی و سرامیک (که در ستانده بخش ساختمان نقش مهمی دارند) در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۴ از ارقام رشد منفی برخوردار شوند (در مورد سیمان به بخش صنعت در گزارش حاضر مراجعه شود و در مورد محصولات فولادی و کاشی و سرامیک باید بیان کرد گزارش عملکرد ۶ ماهه وزارت صنعت، معدن و تجارت نشان می‌دهد که تولید محصولات فولادی در ۶ ماهه ۱۳۹۵ نسبت به دوره مشابه سال قبل ۹/۱ درصد رشد منفی داشته و تولید کاشی و سرامیک نیز در ۶ ماهه ۱۳۹۵ نسبت به دوره مشابه سال قبل ۲۸/۳ درصد رشد منفی داشته است)؛ لذا انتظار بر این است رشد سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان نیز در سال ۱۳۹۵ نسبت به سال ۱۳۹۴ منفی باشد.

ادامه گزارش برخی از آنها مورد بررسی قرار می‌گیرد) در سال ۱۳۹۵ برابر با ۴/۷ درصد می‌باشد.

۱-۶. خدمات بازرگانی

نمودار ۱۳ نشان‌دهنده رشد ارزش‌افزوده خدمات بازرگانی طی دوره ۱۳۸۶ به بعد و پیش‌بینی سال ۱۳۹۵ است. آخرین شواهد آماری برای رشد خدمات بازرگانی در سال ۱۳۹۵ مربوط به نهم‌ماه سال جاری است که توسط مرکز آمار ایران اعلام شده و طی آن رشد این بخش برابر با ۳/۴ درصد بوده است. برآورد مرکز پژوهش‌ها با توجه به آخرین شواهد آماری در دسترس تا انتهای نهم‌ماه سال جاری حاکی از آن است که خدمات بازرگانی در سال ۱۳۹۵ رشدی حدود ۲/۲ درصد خواهد داشت.

نمودار ۱۳. رشد ارزش‌افزوده خدمات بازرگانی (درصد)

مأخذ: همان.

* رقم سال ۱۳۹۴ به دلیل عدم انتشار حساب‌های ملی بانک مرکزی، از حساب‌های ملی مرکز آمار اخذ شده است.

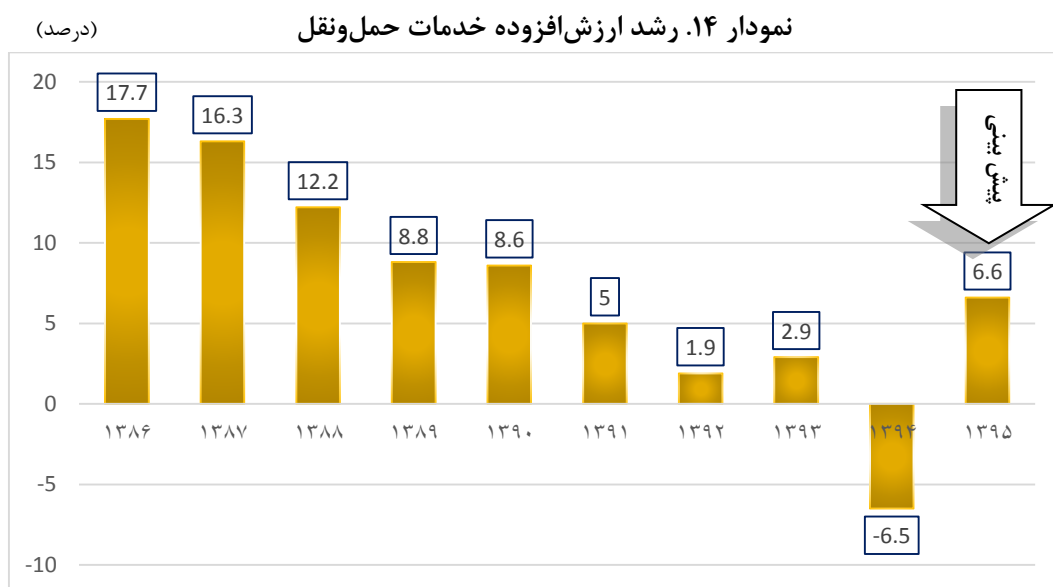
در تحلیل دلیل این رقم رشد برای سال ۱۳۹۵ باید اشاره کرد که خدمات بازرگانی واسطه بین طرفین عرضه و تقاضای بازار کالا است، زیرا از یکسو ستانده بخش‌هایی همچون کشاورزی و صنعت از کانال خدمات بازرگانی صادر شده و یا در بازار داخلی عرضه می‌شوند و از سوی دیگر کالاهای مورد نیاز فعالیت‌های اقتصادی و نهادهای مختلف که به واسطه واردات یا تولید داخل تأمین می‌شوند از کانال این نوع خدمات در اختیار آنها قرار می‌گیرد. بنابراین قابل انتظار است که ستانده خدمات بازرگانی هم از ستانده بخش‌هایی چون کشاورزی و صنعت متأثر شده و تحت تأثیر حجم تجارت خارجی کشور قرار گیرد. براساس نتایج قسمت‌های قبلی گزارش، برآوردها حاکی از مثبت بودن رشد بخش‌های کشاورزی و صنعت در سال ۱۳۹۵ است. به طوری که رشد مثبت خدمات بازرگانی از این کانال توجیه‌پذیر است.

ازسوی دیگر، گزارش عملکرد تجارت خارجی کشور^۱ نشان می‌دهد که صادرات دلاری و واردات دلاری کشور در یازده‌ماهه ۱۳۹۵ نسبت به دوره مشابه سال قبل به‌ترتیب معادل ۰/۲۱ و ۳/۴۷ درصد رشد داشته‌اند. بنابراین انتظار می‌رود که این روند تا انتهای سال ادامه‌دار بوده و لذا از کانال مذکور نیز انتظار مثبت بودن رشد خدمات بازرگانی در سال ۱۳۹۵ دور از ذهن نیست.

۲-۶. خدمات حمل‌ونقل

نمودار ۱۴ رشد ارزش‌افزوده خدمات حمل‌ونقل از سال ۱۳۸۶ به بعد و پیش‌بینی سال ۱۳۹۵ را نشان می‌دهد. ملاحظه می‌گردد که روند رشد ارزش‌افزوده این بخش از سال ۱۳۸۶ به بعد نزولی بوده و از ۱۷/۷ درصد در ابتدای دوره به ۶/۸- درصد در سال ۱۳۹۴ افت کرده است.

مأخذ: همان.

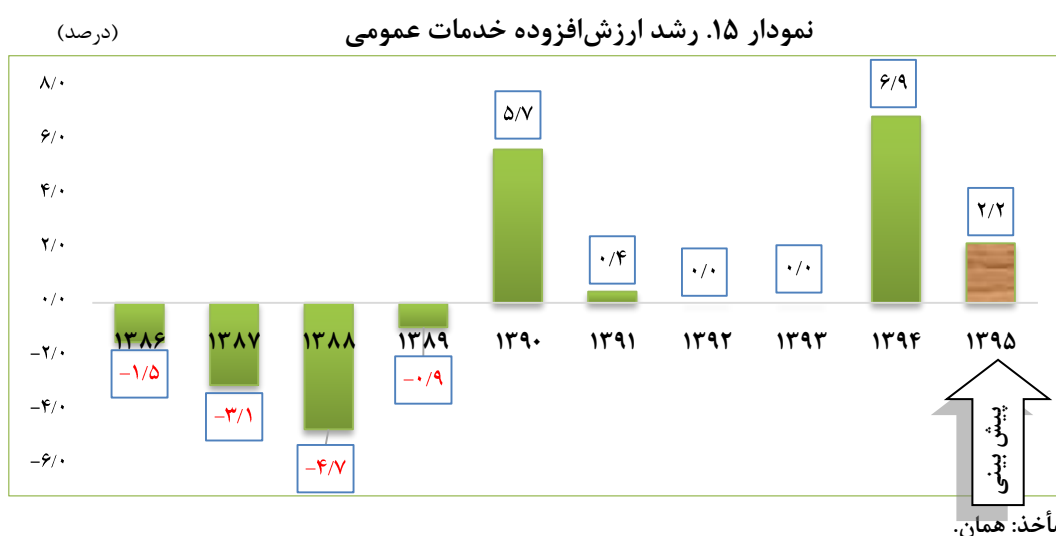
- رقم سال ۱۳۹۴ به‌دلیل عدم انتشار حساب‌های ملی بانک مرکزی، از حساب‌های ملی مرکز آمار اخذ شده است.

آخرین شواهد آماری برای نه‌ماهه سال ۱۳۹۵ (بنابه گزارش مرکز آمار ایران) حاکی از رشد مثبت این بخش (۸/۶ درصد) و برآورد مرکز پژوهش‌ها با توجه به آخرین شواهد آماری در دسترس تا انتهای نه‌ماهه سال جاری حاکی از آن است که رشد خدمات حمل‌ونقل در سال ۱۳۹۵ در حدود ۶/۶ درصد خواهد بود.

۱. گمرک جمهوری اسلامی ایران، گزارش عملکرد تجارت خارجی کشور، هشت‌ماهه ۱۳۹۵.

۳-۶. خدمات عمومی

خدمات عمومی دربرگیرنده مجموعه خدمات شامل امور عمومی؛ دفاع؛ امنیت و نظم عمومی؛ آموزش و پرورش؛ بهداشت و... می‌باشد که با توجه به نقش پررنگ دولت در این نوع خدمات از اهمیت خاصی در اقتصاد ایران برخوردار است. نمودار ۱۵ رشد ارزش افزوده خدمات عمومی را از سال ۱۳۸۶ به بعد به همراه پیش‌بینی سال ۱۳۹۵ نشان می‌دهد. آخرین شواهد آماری از رشد خدمات عمومی در سال ۱۳۹۵ مربوط به مرکز آمار ایران است که رشد این بخش را در نهم‌ماه سال جاری برابر با ۵/۶ درصد اعلام کرده است.

- رقم سال ۱۳۹۴ به دلیل عدم انتشار حساب‌های ملی بانک مرکزی، از حساب‌های ملی مرکز آمار آخذ شده است.

اعتبارات هزینه‌ای (جاری) دولت در ارزش افزوده خدمات عمومی دارای نقش مؤثری بوده و بررسی گزارش وضعیت بودجه عمومی دولت نشان می‌دهد که عملکرد اعتبارات هزینه‌ای دولت در نهم‌ماه سال ۱۳۹۵ نسبت به دوره مشابه سال قبل حدود ۳۱ درصد رشد داشته است، اما نکته مهم این است که با توجه به عملکرد ۱۷۰ هزار میلیارد تومانی هزینه‌های جاری دولت در سال ۱۳۹۴ و برآورد مرکز پژوهش‌ها از تحقق ۱۹۱/۵ هزار میلیارد تومانی هزینه‌های جاری تا پایان سال ۱۳۹۵ انتظار می‌رود تا رشد اسمی هزینه‌های جاری دولت در انتهای سال ۱۳۹۵ برابر با ۱۲/۶ درصد باشد. برآورد مرکز پژوهش‌ها از رشد حقیقی ارزش افزوده خدمات عمومی در انتهای سال ۱۳۹۵ با توجه به آخرین آمار در دسترس تا انتهای نهم‌ماه سال جاری برابر با ۲/۲ درصد است.

۱. در قانون بودجه سال ۱۳۹۵، اعتبارات هزینه‌ای (جاری) کشور در این سال حدود ۲۱۳ هزار میلیارد تومان تصویب شده است.

۷. برآورد رشد اقتصادی سال ۱۳۹۵

براساس اعلام بانک مرکزی و مرکز آمار ایران رشد اقتصادی نهم‌ماهه سال ۱۳۹۵ به ترتیب برابر با ۱۱/۶ و ۷/۲ درصد است. با توجه به برآوردهایی که در بخش‌های قبلی گزارش در مورد رشد اقتصادی بخش‌های اقتصادی در سال ۱۳۹۵ بیان گردید ملاحظه شد که پیش‌بینی‌های مرکز پژوهش‌های مجلس حاکی از آن است که رشد ارزش‌افزوده بخش‌های کشاورزی، نفت، صنعت، ساختمان و خدمات در سال ۱۳۹۵ به ترتیب حدود با ۵/۷، ۵۹/۹، ۴، ۱۵/۸- و ۳/۷ درصد می‌باشد. با توجه به رشد زیربخش‌های اقتصادی، برآورد مرکز پژوهش‌ها از رشد اقتصادی سال ۱۳۹۵ در حدود ۸/۹ درصد است. مهم‌ترین عاملی که بر حصول این میزان رشد مؤثر بوده است رشد قابل توجه تولید و صادرات نفت بوده است که در نتیجه اجرای برجام محقق گردید. با این حال رشد سایر بخش‌ها مثل خدمات و صنعت نیز می‌تواند در نتیجه عواملی نظیر ثبات اقتصاد کلان و کاهش هزینه‌های مبادله و تسهیل نسبی مبادلات تجاری و بانکی باشد.

۸. درآمد ملی

درآمد ملی از حاصل جمع درآمدهای مربوط به عامل کار و درآمدهای حاصل از مالکیت که در تولید کالاها و خدمات مشارکت داشته‌اند، به دست می‌آید. به بیان دیگر درآمد ملی عبارت است از کلیه درآمدهای ایجاد شده و نه لزوماً دریافت شده، توسط افراد و مؤسسات مقیم یک کشور در یک دوره مشخص.

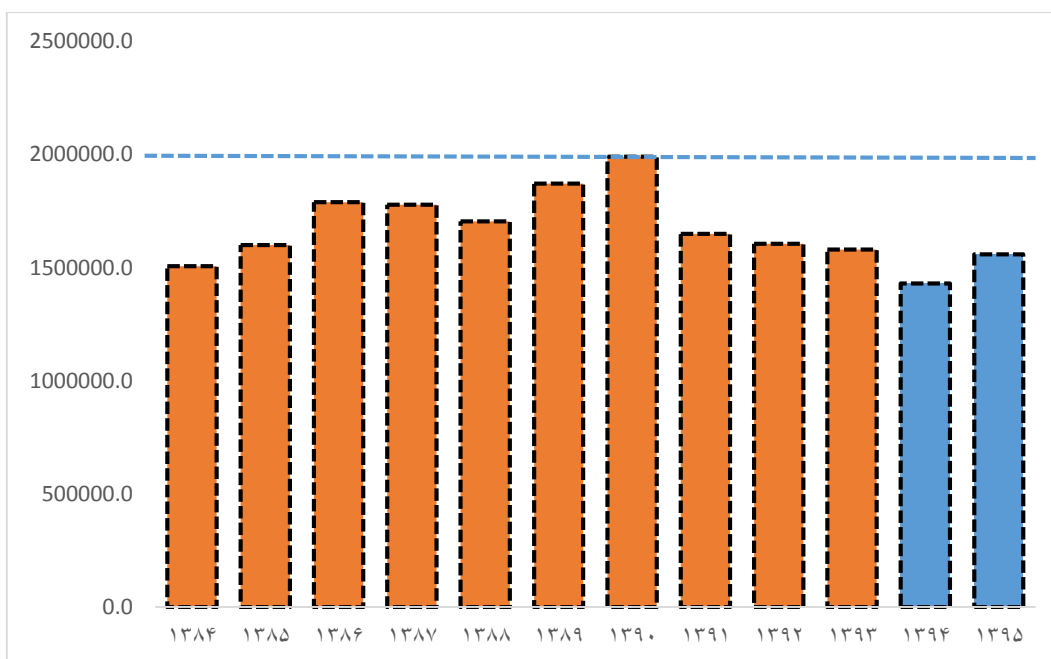
درآمد ملی از دو طریق قابل برآورد است؛ نخست روش مستقیم است که بر مبنای آن درآمد ملی از جمع جبری انواع درآمدهای افراد و مؤسسات قبل از کسر مالیات بر سود، به دست می‌آید. بر اساس روش دوم، درآمد ملی به قیمت عوامل از طریق غیرمستقیم و با کسر خالص مالیات‌های غیرمستقیم و استهلاک سرمایه‌های ثابت از تولید ناخالص ملی به قیمت بازار حاصل می‌شود. در حساب‌های ملی مرکز آمار ایران درآمد ملی به صورت زیر محاسبه می‌شود:

$$\text{محصول ناخالص داخلی (به قیمت بازار)} + \text{نتیجه رابطه مبادله بازرگانی} + \text{خالص درآمد از خارج} = \text{درآمد ناخالص ملی}$$
$$\text{مصرف سرمایه ثابت} - \text{محصول ناخالص ملی (درآمد ناخالص ملی)} = \text{درآمد ملی}$$

در مقایسه با تولید ناخالص داخلی، درآمد ملی معیار مناسب‌تری از وضعیت رفاه اجتماعی است به نحوی که معمولاً درآمد ملی سرانه به‌عنوان شاخص رفاه در نظر گرفته می‌شود. از این نظر محاسبه درآمد ملی دارای اهمیت قابل توجهی است.

نمودار ۱۶ نشان می‌دهد درآمد ملی به قیمت ثابت در سال ۱۳۹۰ به اوج خود رسیده است با این حال با منفی شدن رشد اقتصادی در سال‌های ۱۳۹۱ به بعد درآمد ملی نیز کاهش چشمگیری یافته است و در پایان سال ۱۳۹۳ درآمد ملی به حدود ۷۹ درصد درآمد ملی سال ۱۳۹۰ رسیده است. متأسفانه آمار درآمد ملی از سال ۱۳۹۳ به بعد در نماگرهای بانک مرکزی منتشر نشده است و این شاخص مهم اقتصاد کلان برای سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۵ این آمار تاکنون در اختیار عموم قرار نگرفته است.

نمودار ۱۶. درآمد ملی به قیمت ثابت سال ۱۳۸۳

مأخذ: حساب‌های ملی بانک مرکزی، برآوردهای تحقیق.

نمودار فوق نشان می‌دهد که درآمد ملی از سال ۱۳۹۰ به‌طور مستمر روند نزولی داشته است و به‌نظر می‌رسد در سال ۱۳۹۵ صعودی می‌شود. نتایج محاسبات مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد درآمد ملی در سال ۱۳۹۴ حدود ۹/۵- درصد کاهش یافته و ۱۳۹۵ حدود ۱۰/۱ درصد رشد خواهد داشت. کاهش شدید درآمد ملی در سال ۱۳۹۴ بیشتر به سبب کاهش قیمت نفت و رشد منفی تولید ناخالص داخلی در این سال است. ضمن اینکه مهمترین عامل رشد درآمد ملی ۱۰/۱ درصدی در سال ۱۳۹۵ رشد بالای تولید ناخالص داخلی در این سال است. با وجود این میزان رشد درآمد ملی برای سال ۱۳۹۵ نیز، همچنان فاصله درآمد ملی کشور با درآمد سال ۱۳۹۰ قابل توجه خواهد بود. نتایج محاسبات نشان می‌دهد در صورتی که رشد اقتصادی ۸ درصدی هدف برنامه ششم در سال‌های آتی محقق شود و درآمد ملی نیز به همین میزان رشد داشته باشد در سال ۱۳۹۹ درآمد ملی کشور از درآمد ملی سال ۱۳۹۰ عبور خواهد کرد.

در این گزارش عملکرد نه‌ماهه ۱۳۹۵ اقتصاد ایران به تفکیک بخش‌ها مورد بررسی قرار گرفته و برآوردی از رشد اقتصادی کشور در سال جاری به تفکیک بخش‌های اصلی اقتصادی ارائه شده است.

براساس اعلام بانک مرکزی و مرکز آمار ایران رشد اقتصادی نه‌ماهه سال ۱۳۹۵ به‌ترتیب برابر با ۱۱/۶ و ۷/۲ درصد است. به‌نظر می‌رسد مهمترین دلیل اختلاف رقم رشد این دو نهاد آماری تفاوت در سال پایه این دو نهاد بوده است. سال پایه احتسابی در محاسبات حساب‌های ملی مرکز آمار ایران سال ۱۳۷۶ می‌باشد در حالی که در اعلام جدید بانک مرکزی سال پایه ۱۳۹۰ در نظر گرفته شده است. با این حال، این بانک در اقدامی غیرحرفه‌ای تاکنون از انتشار جزئیات رشد اقتصادی امتناع کرده و تنها به ارائه ارقام کلی در قالب خبررسانی رسانه‌ای اکتفا کرده است. به علاوه، این نهاد در حالی آمار رشد سال ۱۳۹۵ را اعلام می‌کند که هنوز رشد اقتصادی سال قبل را اعلام نکرده است!

با این حال، به‌نظر می‌رسد با تأکید رئیس‌جمهور جهت یکسان‌سازی سال‌های پایه این دو نهاد آماری در ماه‌های آتی مرکز آمار ایران نیز سال پایه حساب‌های ملی خود را سال ۱۳۹۰ در نظر بگیرد که این موضوع می‌تواند گامی به جلو در جهت بهبود حساب‌های ملی باشد. در عین حال، نبود تقویم انتشار یا عدم الزام این نهادها به رعایت تقویم انتشار حساب‌های ملی باعث شده است که آمارهای این دو نهاد تحت تأثیر مسائل سیاسی قرار گیرد و به‌نظر می‌رسد گام بعدی در جهت بهبود وضعیت آماری محاسبات ملی کشور باید ارائه تقویم انتشار آمار حساب‌های ملی سالیانه و فصلی توسط این دو نهاد و الزام آنها به رعایت آن باشد.

نتایج گزارش با در نظر گرفتن جدیدترین آمار و اطلاعات در دسترس تا پایان نه‌ماهه سال ۱۳۹۵ برآورد وزارت جهاد کشاورزی از تولید محصولات کشاورزی، برآورد هزینه‌های عمرانی و جاری دولت تا انتهای سال ۱۳۹۵، تحولات مورد انتظار از تولید و صادرات نفت تا انتهای سال جاری و برآوردهای شرکت‌ها و تشکل‌های مرتبط با صنایع مختلف شامل خودروسازی، محصولات پتروشیمی و ... راجع به میزان تولیدات محصولاتشان در انتهای سال ۱۳۹۵ نشان می‌دهد که رشد ارزش‌افزوده بخش‌های کشاورزی در سال ۱۳۹۵ (۵/۷)، نفت (۵۹/۹)، صنعت (۴)، ساختمان (۱۵/۸-) و خدمات (۴/۷) درصد خواهد بود. همچنین؛ رشد زیربخش‌های مهم صنعت شامل خودروسازی (۳۷)، پتروشیمی (۸) و سیمان (۱۰-) و زیربخش‌های خدمات شامل خدمات بازرگانی (۲/۲)، خدمات حمل‌ونقل (۶/۶) و خدمات عمومی (۲/۲) درصد پیش‌بینی می‌شود.

برآورد مرکز پژوهش‌ها از رشد اقتصادی سال ۱۳۹۵ در حدود ۸/۹ درصد است. در جدول ۷ ارقام رشد به تفکیک بخش‌ها و سهم هر بخش در رشد اقتصادی آورده شده است.

نکته‌ای که بسیار حائز اهمیت است مربوط به سهم هر بخش از رشد اقتصادی ۸/۹ درصدی سال

۱۳۹۵ است به طوری که مطابق جدول مشاهده می‌شود که بخش نفت به تنهایی ۶/۱ درصد از رشد ۸/۹ درصدی را به خود اختصاص داده است. وقوع این امر ناشی از رفع تحریم نفت ایران و گسترش تولید و صادرات نفت در سال ۱۳۹۵ می‌باشد. چنانچه سهم ۶/۱ درصدی بخش نفت را کنار بگذاریم آن‌گاه رشد اقتصادی در سال ۱۳۹۵ حدود ۲/۸ درصد خواهد بود. نکته حائز اهمیت دیگر رشد منفی بخش ساختمان برای پنجمین سال پیاپی است که به نوعی تصویری از رشد منفی سرمایه‌گذاری در اقتصاد ملی است. این موضوع به معنای کاهش ظرفیت‌های اقتصاد ملی برای رشد اقتصادی در سال‌های آتی بوده و می‌تواند به نهادینه شدن رشد پایین اقتصادی در اقتصاد ملی منجر شود. به نظر می‌رسد نرخ بالای سود بانکی و وضعیت فعلی سیستم بانکی در کنار چشم‌انداز مبهم و نامطمئن وضعیت اقتصادی و اجتماعی کشور از مهمترین عوامل مؤثر در این وضعیت باشند.

برآورد مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد رشد درآمد ملی کشور به‌عنوان مهمترین معیار رفاه اجتماعی برای سال ۱۳۹۴ حدود ۹/۵- درصد برآورد و برای سال ۱۳۹۵ حدود ۱۰/۱ درصد پیش‌بینی می‌شود. کاهش شدید درآمد ملی در سال ۱۳۹۴ بیشتر به سبب کاهش قیمت نفت و رشد منفی تولید ناخالص داخلی در این سال است. ضمن اینکه مهمترین عامل رشد درآمد ملی ۱۰/۱ درصدی در سال ۱۳۹۵ رشد بالای تولید ناخالص داخلی در این سال می‌باشد. با وجود این میزان رشد درآمد ملی برای سال ۱۳۹۵ نیز، همچنان فاصله درآمد ملی کشور با درآمد سال ۱۳۹۰ قابل توجه خواهد بود. نتایج محاسبات نشان می‌دهد در صورتی که رشد اقتصادی ۸ درصدی هدف برنامه ششم در سال‌های آتی محقق شود و درآمد ملی نیز به همین میزان رشد داشته باشد در سال ۱۳۹۹ درآمد ملی کشور از درآمد ملی سال ۱۳۹۰ عبور خواهد کرد.

جدول ۷. رشد ارزش افزوده فعالیت‌های اقتصادی* در سال ۱۳۹۵ (درصد)

شرح	رشد اقتصادی	سهم در رشد اقتصادی
کشاورزی	۵/۷	۰/۴
نفت خام و گاز طبیعی	۵۹/۹	۶/۱
معدن	-۴/۷	۰/۰
صنعت	۴	۰/۶
ساختمان	-۱۵/۸	-۰/۹
آب، برق و گاز	-۰/۷	۰/۰
بخش خدمات	۴/۷	۲/۷
تولید ناخالص داخلی به قیمت ثابت	۸/۹	-
درآمد ملی به قیمت ثابت	۱۰/۵	-

مآخذ: بخش‌های قبلی گزارش و محاسبات.

* در محاسبات، سال ۱۳۸۳ به‌عنوان سال پایه در نظر گرفته شده است.

منابع و مأخذ

۱. تحلیل بخش حقیقی اقتصاد ایران؛ عملکرد سه‌ماهه اول و برآورد رشد اقتصادی سال ۱۳۹۵، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۵۰۰۱.
۲. تحلیل بخش حقیقی اقتصاد ایران؛ عملکرد شش‌ماهه اول و برآورد رشد اقتصادی سال ۱۳۹۵، مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، شماره مسلسل ۱۵۲۶۹.
۳. حساب‌های ملی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
۴. حساب‌های ملی، مرکز آمار ایران.
۵. جدول داده - ستانده سال ۱۳۹۰، مرکز پژوهش‌های مجلس.
۶. خلاصه تحولات بخش واقعی اقتصاد ایران، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
۷. گزارش وضعیت بودجه دولت، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
۸. گزارش رشد اقتصادی سه‌ماهه ۱۳۹۵، مرکز آمار ایران.
۹. گزارش تحولات بازار مسکن شهر تهران، بانک مرکزی.
۱۰. گزارش وضعیت هشت‌ماهه تجارت خارجی کشور، گمرک جمهوری اسلامی ایران.
۱۱. گزارش وضعیت تسهیلات پرداختی کل بانک‌ها به تفکیک بخش‌های اقتصادی و براساس هدف پرداخت تسهیلات، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
۱۲. گزارش عملکرد تولیدات منتخب صنعتی و معدنی، وزارت صنعت، معدن و تجارت.
۱۳. نماگرهای اقتصادی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
۱۴. قانون بودجه سال ۱۳۹۵ کشور.

15. <http://ivma.ir/Rules>

16. http://www.opec.org/opec_web/en/

17. www.codal.ir

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۱۵۳۳۲

عنوان گزارش: تحلیل بخش حقیقی اقتصاد ایران ۶. عملکرد نه‌ماهه و برآورد رشد اقتصادی سال ۱۳۹۵

نام دفتر: مطالعات اقتصادی (گروه اقتصاد کلان و مدلسازی)

تهیه و تدوین کنندگان: سیدهادی موسوی نیک، محمدرضا عبداللهی، موسی خوشکلام
خسروشاهی

ناظر علمی: محمد قاسمی

متقاضی: معاونت پژوهش‌های اقتصادی

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. بخش حقیقی	۲. رشد اقتصادی
۳. کشاورزی	۴. صنعت
۵. خدمات	۶. نفت
۷. ساختمان	۸. اقتصاد ایران

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۱۲/۲۴